SEJARAH TINGKATAN 1 · BAB 07

Peningkatan Tamadun India dan China

Subjektif berstruktur & esei

10 soalan berstruktur · 5 esei · 100 markah latihan

Nama: _____

Kelas: _____ Tarikh: _____

Markah semakan kendiri: _____ / 100

Cuba dahulu. Semak kemudian.

Jawab semua soalan dengan kata-kata sendiri. Soalan bertanda Mudah disediakan untuk membina keyakinan sebelum mencuba Sederhana dan Cabaran. Gunakan kertas tambahan jika perlu.

Subjektif: bahagian (a) 2 markah dan bahagian (b) 4 markah. Esei: 8 markah setiap satu. Agihan ini untuk latihan, bukan format peperiksaan rasmi KPM.

Cara membina jawapan

Nyatakan: beri fakta yang diminta. Jelaskan atau huraikan: beri fakta serta penerangan yang berkaitan. Bandingkan: nyatakan persamaan atau perbezaan mengikut aspek yang diminta.

F = fakta atau isi. H = huraian yang menyokong fakta bernombor sama. Jangan beri dua markah untuk idea yang diulang. Gunakan contoh jawapan sebagai panduan, bukan untuk dihafal bulat-bulat.

Rujukan: buku teks KPM/DBP Sejarah Tingkatan 1, 2016, hlm. 138–157; DSKP KSSM KPM 2016. Untuk murid Tingkatan 1 sesi 2026.

Soalan dan panduan jawapan asli. Bukan soalan rasmi, skema rasmi atau ramalan peperiksaan. Semakan guru bebas belum dibuat.

Bahagian A · Subjektif berstruktur

Jawab kedua-dua bahagian bagi setiap soalan.

B7S01 · Pusat perkembangan Tamadun India berubah selepas berakhirnya Tamadun Indus.

B7S01 · Mudah · Buku teks hlm. 140–140 · SP 4.2.1, 4.2.4

(a) Nyatakan lembah pusat tamadun yang terdahulu dan lembah pusat perkembangan yang baharu. [2 markah]

(b) Jelaskan dua perkembangan politik di sekitar Lembah Ganges, iaitu pembentukan kerajaan kecil dan kemunculan Magadha. [4 markah]

B7S02 · Usaha perluasan kuasa memerlukan pelbagai faktor yang saling menyokong.

B7S02 · Mudah · Buku teks hlm. 141–141 · SP 4.2.4

(a) Nyatakan dua faktor perluasan kuasa selain sumber manusia dan diplomasi keagamaan. [2 markah]

(b) Jelaskan peranan sumber manusia dan diplomasi keagamaan dalam perluasan kuasa. [4 markah]

Bahagian A · Subjektif berstruktur

Jawab kedua-dua bahagian bagi setiap soalan.

B7S03 · Dinasti Nanda dan Gupta menggunakan kekuatan ketenteraan untuk memperluas kuasa.

B7S03 · Mudah · Buku teks hlm. 142–144 · SP 4.2.4

(a) Apakah maksud infantri dan kavalri? [2 markah]

(b) Jelaskan satu bukti perluasan kuasa oleh Dinasti Nanda dan satu bukti oleh Dinasti Gupta. [4 markah]

B7S04 · Asoka mengubah pendekatan perluasan kuasanya selepas menyaksikan kesan peperangan.

B7S04 · Mudah · Buku teks hlm. 143–144 · SP 4.2.4

(a) Namakan peperangan yang membawa perubahan tersebut dan agama yang dikembangkan oleh Asoka selepasnya. [2 markah]

(b) Jelaskan dua cara Asoka mengukuhkan pemerintahannya atau mengembangkan pengaruh melalui peraturan dan misi keagamaan. [4 markah]

Bahagian A · Subjektif berstruktur

Jawab kedua-dua bahagian bagi setiap soalan.

B7S05 · Pengaruh kerajaan India berkembang melalui kaedah fizikal dan keagamaan.

B7S05 · Sederhana · Buku teks hlm. 142–145 · SP 4.2.4

(a) Nyatakan dua ciri perluasan kuasa secara fizikal. [2 markah]

(b) Jelaskan perbezaan penekanan keagamaan pada zaman Asoka dengan zaman Gupta. [4 markah]

B7S06 · Dinasti Qin dan Han memainkan peranan penting dalam peningkatan Tamadun China.

B7S06 · Sederhana · Buku teks hlm. 146–148 · SP 4.2.1, 4.2.5

(a) Namakan lembah sungai pusat perkembangan Tamadun China dan pusat pemerintahan Dinasti Qin. [2 markah]

(b) Jelaskan satu usaha Qin dan satu usaha Han yang menyusun atau mengembangkan pendidikan. [4 markah]

Bahagian A · Subjektif berstruktur

Jawab kedua-dua bahagian bagi setiap soalan.

B7S07 · Sistem pendidikan China mempunyai peringkat rendah, menengah dan tinggi.

B7S07 · Sederhana · Buku teks hlm. 149–149 · SP 4.2.5

(a) Nyatakan tumpuan utama pendidikan rendah dan pendidikan menengah. [2 markah]

(b) Jelaskan dua aspek pembelajaran pada peringkat pendidikan tinggi. [4 markah]

B7S08 · Peperiksaan perkhidmatan awam China dilaksanakan pada tiga tahap.

B7S08 · Sederhana · Buku teks hlm. 152–152 · SP 4.2.5

(a) Namakan peperiksaan tahap pertama dan tahap ketiga. [2 markah]

(b) Bandingkan Xiucai dengan Jinshi dari segi lokasi dan tempoh peperiksaan. [4 markah]

Bahagian A · Subjektif berstruktur

Jawab kedua-dua bahagian bagi setiap soalan.

B7S09 · Sistem peperiksaan China dikawal ketat dan kandungannya berasaskan Sembilan Buku Suci.

B7S09 · Cabaran · Buku teks hlm. 151–152 · SP 4.2.5

(a) Nyatakan dua kumpulan buku yang membentuk Sembilan Buku Suci. [2 markah]

(b) Jelaskan satu langkah menghalang penipuan sebelum peperiksaan dan satu syarat pencapaian untuk dipilih ke perkhidmatan kerajaan. [4 markah]

B7S10 · Pencapaian pendidikan berkait dengan pekerjaan dan kedudukan sosial dalam Tamadun China.

B7S10 · Cabaran · Buku teks hlm. 149–152 · SP 4.2.5

(a) Nyatakan dua matlamat sistem pendidikan selain memupuk nilai moral dan etika. [2 markah]

(b) Gunakan kelulusan tahap pertama dan tahap ketiga untuk menjelaskan hubungan pencapaian peperiksaan dengan kedudukan dalam kerajaan. [4 markah]

Bahagian B · Esei

B7E01 · Huraikan empat faktor perluasan kuasa dalam Tamadun India, iaitu ketenteraan, dasar pemerintahan, sumber manusia dan kewangan.

B7E01 · Mudah · Buku teks hlm. 141–142 · SP 4.2.4

8 markah · Gunakan isi dan huraian yang berkaitan.

Rangka bantuan

1. Sediakan satu perenggan pendek bagi setiap faktor.
2. Nyatakan peranan faktor itu sebelum menghuraikannya.
3. Kekalkan fokus pada perluasan kuasa dalam Tamadun India.

Bahagian B · Esei

B7E02 · Huraikan tiga peringkat pendidikan dalam Tamadun China dan satu sumbangan teknologi kertas kepada pendidikan.

B7E02 · Mudah · Buku teks hlm. 148–149 · SP 4.2.5

8 markah · Gunakan isi dan huraian yang berkaitan.

Rangka bantuan

1. Perenggan pertama boleh merangkumi pendidikan rendah dan menengah.
2. Bezakan pembelajaran peringkat tinggi daripada hafalan peringkat rendah.
3. Akhiri dengan peranan kertas yang dihasilkan oleh Cai Lun.

Bahagian B · Esei

B7E03 · Huraikan empat tindakan Asoka selepas Perang Kalinga berkaitan perubahan dasar, pengembangan agama, peraturan negara dan misi ke luar wilayah.

B7E03 · Sederhana · Buku teks hlm. 143–145 · SP 4.2.4

8 markah · Gunakan isi dan huraian yang berkaitan.

Rangka bantuan

1. Mulakan dengan kesan peperangan terhadap pendekatan pemerintahannya.
2. Bezakan perubahan dasar dengan penggunaan Tiang Asoka.
3. Sertakan satu contoh misi keagamaan yang mempunyai pemimpin dan destinasi.

Bahagian B · Esei

B7E04 · Huraikan empat ciri peperiksaan perkhidmatan awam China dari segi peluang menduduki peperiksaan, keseragaman, kawalan penipuan dan pemilihan pegawai kerajaan.

B7E04 · Sederhana · Buku teks hlm. 150–152 · SP 4.2.5

8 markah · Gunakan isi dan huraian yang berkaitan.

Rangka bantuan

1. Gunakan empat aspek yang disebut dalam soalan sebagai isi.
2. Jelaskan bahawa peluang terbuka itu tetap terhad kepada lelaki.
3. Berikan bukti kawalan dan kaitkan kelulusan dengan perkhidmatan kerajaan.

Bahagian B · Esei

B7E05 · Bandingkan empat penekanan pemerintah dalam peningkatan tamadun: agama pada zaman Asoka dan Gupta di India, serta pendidikan pada zaman Qin dan Han di China.

B7E05 · Cabaran · Buku teks hlm. 144–148 · SP 4.2.4, 4.2.5

8 markah · Gunakan isi dan huraian yang berkaitan.

Rangka bantuan

1. Tulis satu isi tentang setiap pemerintahan yang dinamakan.
2. Bagi India, nyatakan agama dan contoh pengembangannya.
3. Bagi China, nyatakan bidang pembelajaran dan usaha pemerintah.

Panduan jawapan & semakan kendiri

Bandingkan jawapan anda dengan isi penting. Setiap kriteria membawa 1 markah. H hanya diberi jika F yang berkaitan dipenuhi. Jumlah bagi setiap bahagian tidak boleh melebihi markah soalan.

Ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop KPM boleh diterima jika menepati soalan. Senarai ini menunjukkan satu laluan jawapan. Dapatkan pertimbangan guru untuk isi alternatif yang munasabah.

Bahagian A · Subjektif

B7S01 · Pusat perkembangan Tamadun India berubah selepas berakhirnya Tamadun Indus.

B7S01 · Mudah · Buku teks hlm. 140–140 · SP 4.2.1, 4.2.4

(a) Nyatakan lembah pusat tamadun yang terdahulu dan lembah pusat perkembangan yang baharu. [2 markah]

Panduan: Fikirkan dua sungai yang berkaitan dengan perkembangan India.

Contoh jawapan: Pusat terdahulu ialah Lembah Indus, manakala pusat perkembangan baharu ialah Lembah Ganges.

F1 Pusat terdahulu ialah Lembah Indus. [1 markah]

F2 Pusat baharu ialah Lembah Ganges. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

(b) Jelaskan dua perkembangan politik di sekitar Lembah Ganges, iaitu pembentukan kerajaan kecil dan kemunculan Magadha. [4 markah]

Panduan: Hubungkan janapada dengan mahajanapada dan kedudukan Magadha dengan perdagangan.

Contoh jawapan: Kerajaan kecil yang dinamakan janapada muncul sebelum berkembang menjadi kerajaan lebih besar, iaitu mahajanapada. Magadha pula muncul sebagai kuasa penting di timur laut India kerana kedudukannya membolehkan laluan perdagangan utama Sungai Ganges dikawal.

F1 Kerajaan kecil yang dikenali sebagai janapada muncul. [1 markah]

H1 Huraian bagi F1: Janapada berkembang membentuk kerajaan lebih besar yang dikenali sebagai mahajanapada. [1 markah]

F2 Magadha muncul sebagai kuasa penting di timur laut India. [1 markah]

H2 Huraian bagi F2: Kedudukannya yang strategik membolehkannya mengawal laluan perdagangan utama di Sungai Ganges. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

B7S02 · Usaha perluasan kuasa memerlukan pelbagai faktor yang saling menyokong.

B7S02 · Mudah · Buku teks hlm. 141–141 · SP 4.2.4

(a) Nyatakan dua faktor perluasan kuasa selain sumber manusia dan diplomasi keagamaan. [2 markah]

Panduan: Fikirkan pasukan pertahanan, raja atau perbendaharaan.

Contoh jawapan: Dua faktor ialah kekuatan ketenteraan dan kewangan. Dasar pemerintahan juga boleh diterima sebagai faktor yang berbeza.

F1 Mana-mana satu faktor: kekuatan ketenteraan, dasar pemerintahan atau kewangan. [1 markah]

F2 Satu lagi faktor yang berbeza daripada ketenteraan, dasar pemerintahan atau kewangan; jangan mengulang faktor pertama. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

(b) Jelaskan peranan sumber manusia dan diplomasi keagamaan dalam perluasan kuasa. [4 markah]

Panduan: Berikan satu peranan dan satu huraian bagi setiap faktor.

Contoh jawapan: Sumber manusia yang mencukupi menyediakan tenaga untuk mengurus kerajaan supaya pentadbirannya berkesan. Diplomasi keagamaan pula meluaskan pengaruh melalui agama dan kemanusiaan, jadi pemerintah tidak bergantung sepenuhnya pada ketenteraan.

F1 Sumber manusia yang mencukupi menyokong urusan kerajaan. [1 markah]

H1 Huraian bagi F1: Tenaga manusia tersebut membolehkan pentadbiran dijalankan dengan baik dan berkesan. [1 markah]

F2 Diplomasi keagamaan membantu mengembangkan pengaruh kerajaan. [1 markah]

H2 Huraian bagi F2: Pendekatan agama dan kemanusiaan membolehkan pemerintah tidak bergantung pada ketenteraan semata-mata. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

B7S03 · Dinasti Nanda dan Gupta menggunakan kekuatan ketenteraan untuk memperluas kuasa.

B7S03 · Mudah · Buku teks hlm. 142–144 · SP 4.2.4

(a) Apakah maksud infantri dan kavalri? [2 markah]

Panduan: Bezakan cara dua pasukan tentera itu bergerak.

Contoh jawapan: Infantri ialah tentera berjalan kaki. Kavalri ialah tentera berkuda.

F1 Infantri ialah tentera berjalan kaki. [1 markah]

F2 Kavalri ialah tentera berkuda. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

(b) Jelaskan satu bukti perluasan kuasa oleh Dinasti Nanda dan satu bukti oleh Dinasti Gupta. [4 markah]

Panduan: Nyatakan kaedah atau pemerintah, kemudian jelaskan wilayah yang dikuasai.

Contoh jawapan: Dinasti Nanda menggunakan ketenteraan sehingga empayarnya meliputi Bengal, Punjab dan Deccan. Dalam Dinasti Gupta, Chandragupta I juga menggunakan ketenteraan sehingga menguasai kawasan dari Punjab hingga Bengal.

F1 Dinasti Nanda memperluas kuasa melalui ketenteraan. [1 markah]

H1 Huraian bagi F1: Empayarnya merangkumi Bengal, Punjab dan wilayah Deccan. [1 markah]

F2 Chandragupta I menggunakan ketenteraan untuk memperluas kuasa Gupta. [1 markah]

H2 Huraian bagi F2: Penguasaannya meliputi kawasan dari Punjab hingga Bengal. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

B7S04 · Asoka mengubah pendekatan perluasan kuasanya selepas menyaksikan kesan peperangan.

B7S04 · Mudah · Buku teks hlm. 143–144 · SP 4.2.4

(a) Namakan peperangan yang membawa perubahan tersebut dan agama yang dikembangkan oleh Asoka selepasnya. [2 markah]

Panduan: Cari nama wilayah yang ditakluki dan agama yang disebarkan.

Contoh jawapan: Peristiwa itu ialah Perang Kalinga. Selepasnya, Asoka menumpukan pengembangan agama Buddha.

F1 Perang Kalinga. [1 markah]

F2 Agama Buddha. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

(b) Jelaskan dua cara Asoka mengukuhkan pemerintahannya atau mengembangkan pengaruh melalui peraturan dan misi keagamaan. [4 markah]

Panduan: Gunakan Tiang Asoka dan misi ke Sri Lanka sebagai contoh.

Contoh jawapan: Peraturan dan undang-undang dipahat pada Tiang Asoka yang diletakkan di kawasan strategik bagi mengukuhkan pembinaan negara. Asoka juga menaungi misi agama Buddha, termasuk misi ke Sri Lanka yang dipimpin Mahendra.

F1 Peraturan dan undang-undang dipahat pada Tiang Asoka. [1 markah]

H1 Huraian bagi F1: Tiang batu itu ditempatkan di kawasan strategik untuk mengukuhkan pembinaan negara. [1 markah]

F2 Asoka menaungi penghantaran misi agama Buddha. [1 markah]

H2 Huraian bagi F2: Misi ke Sri Lanka diketuai oleh Mahendra. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

B7S05 · Pengaruh kerajaan India berkembang melalui kaedah fizikal dan keagamaan.

B7S05 · Sederhana · Buku teks hlm. 142–145 · SP 4.2.4

(a) Nyatakan dua ciri perluasan kuasa secara fizikal. [2 markah]

Panduan: Fikirkan penguasaan wilayah dan hubungan antara kerajaan yang menang dengan kerajaan yang kalah.

Contoh jawapan: Perluasan fizikal melibatkan penguasaan wilayah lain. Kerajaan yang mengakui takluk pula mematuhi peraturan kerajaan yang menang.

F1 Kerajaan menguasai wilayah atau kerajaan lain. [1 markah]

F2 Kerajaan yang mengakui takluk mematuhi peraturan kerajaan yang menang. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

(b) Jelaskan perbezaan penekanan keagamaan pada zaman Asoka dengan zaman Gupta. [4 markah]

Panduan: Nyatakan agama dan satu bentuk pengembangannya bagi setiap zaman.

Contoh jawapan: Asoka menumpukan agama Buddha dengan menghantar misi ke luar wilayah, termasuk ke Sri Lanka di bawah Mahendra. Pemerintah Gupta pula menekankan agama Hindu sebagai asas kebudayaan, kesusasteraan, seni bina dan pemerintahan.

F1 Asoka menumpukan pengembangan agama Buddha. [1 markah]

H1 Huraian bagi F1: Misi Buddha dihantar ke luar wilayah, seperti Sri Lanka di bawah Mahendra. [1 markah]

F2 Pemerintah Gupta menekankan agama Hindu. [1 markah]

H2 Huraian bagi F2: Kebudayaan, kesusasteraan, seni bina dan pemerintahan dikembangkan berasaskan agama Hindu. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

B7S06 · Dinasti Qin dan Han memainkan peranan penting dalam peningkatan Tamadun China.

B7S06 · Sederhana · Buku teks hlm. 146–148 · SP 4.2.1, 4.2.5

(a) Namakan lembah sungai pusat perkembangan Tamadun China dan pusat pemerintahan Dinasti Qin. [2 markah]

Panduan: Bezakan lokasi lembah dengan nama kota pusat kerajaan.

Contoh jawapan: Pusat perkembangan tamadun ialah Lembah Sungai Huang He. Pusat pemerintahan Qin ialah Xianyang.

F1 Lembah Sungai Huang He. [1 markah]

F2 Xianyang. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

(b) Jelaskan satu usaha Qin dan satu usaha Han yang menyusun atau mengembangkan pendidikan. [4 markah]

Panduan: Fikirkan tulisan pada zaman Qin dan sekolah pada zaman Han.

Contoh jawapan: Pada zaman Qin, Shi Huangdi menyeragamkan tulisan sehingga pendidikan menjadi lebih tersusun. Pada zaman Han, sekolah tinggi ditubuhkan di Chang’an, diikuti sekolah di daerah dan wilayah yang menekankan ajaran Konfusianisme.

F1 Shi Huangdi menyeragamkan sistem tulisan pada zaman Qin. [1 markah]

H1 Huraian bagi F1: Penyeragaman itu menjadikan sistem pendidikan lebih tersusun. [1 markah]

F2 Dinasti Han menubuhkan sekolah tinggi di Chang’an. [1 markah]

H2 Huraian bagi F2: Sekolah yang sama turut ditubuhkan di peringkat daerah dan wilayah dengan penekanan ajaran Konfusianisme. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

B7S07 · Sistem pendidikan China mempunyai peringkat rendah, menengah dan tinggi.

B7S07 · Sederhana · Buku teks hlm. 149–149 · SP 4.2.5

(a) Nyatakan tumpuan utama pendidikan rendah dan pendidikan menengah. [2 markah]

Panduan: Bezakan hafalan dengan penulisan.

Contoh jawapan: Pendidikan rendah menumpukan hafalan tulisan dan buku suci tanpa perlu memahami makna. Pendidikan menengah pula menumpukan penulisan karangan dan sajak.

F1 Pendidikan rendah menumpukan hafalan tulisan dan buku suci tanpa perlu memahami maknanya. [1 markah]

F2 Pendidikan menengah menumpukan penulisan karangan dan sajak. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

(b) Jelaskan dua aspek pembelajaran pada peringkat pendidikan tinggi. [4 markah]

Panduan: Bezakan kajian buku suci dengan pembelajaran etika dan tanggungjawab.

Contoh jawapan: Pada peringkat tinggi, pelajar mendalami buku suci dengan menterjemah dan menginterpretasikan kandungannya. Mereka juga mempelajari etika, upacara dan adat istiadat, termasuk tanggungjawab rakyat kepada raja dan negara.

F1 Pelajar mempelajari buku suci pada tahap yang lebih mendalam. [1 markah]

H1 Huraian bagi F1: Mereka menterjemah dan menginterpretasikan kandungan buku tersebut. [1 markah]

F2 Pelajar mempelajari etika, upacara dan adat istiadat. [1 markah]

H2 Huraian bagi F2: Pembelajaran turut merangkumi tanggungjawab rakyat kepada raja dan negara. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

B7S08 · Peperiksaan perkhidmatan awam China dilaksanakan pada tiga tahap.

B7S08 · Sederhana · Buku teks hlm. 152–152 · SP 4.2.5

(a) Namakan peperiksaan tahap pertama dan tahap ketiga. [2 markah]

Panduan: Lengkapkan urutan Xiucai, Juren dan Jinshi.

Contoh jawapan: Peperiksaan tahap pertama ialah Xiucai, manakala tahap ketiga ialah Jinshi.

F1 Tahap pertama ialah Xiucai. [1 markah]

F2 Tahap ketiga ialah Jinshi. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

(b) Bandingkan Xiucai dengan Jinshi dari segi lokasi dan tempoh peperiksaan. [4 markah]

Panduan: Tulis lokasi dan tempoh bagi kedua-dua tahap.

Contoh jawapan: Xiucai diadakan pada peringkat daerah dan berlangsung sehari. Jinshi pula diadakan di ibu kota kerajaan dan berlangsung selama 13 hari.

F1 Xiucai dijalankan pada peringkat daerah. [1 markah]

F2 Jinshi dijalankan di ibu kota kerajaan. [1 markah]

F3 Tempoh Xiucai ialah sehari. [1 markah]

F4 Tempoh Jinshi ialah 13 hari. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

B7S09 · Sistem peperiksaan China dikawal ketat dan kandungannya berasaskan Sembilan Buku Suci.

B7S09 · Cabaran · Buku teks hlm. 151–152 · SP 4.2.5

(a) Nyatakan dua kumpulan buku yang membentuk Sembilan Buku Suci. [2 markah]

Panduan: Jumlahnya terdiri daripada satu kumpulan empat buku dan satu kumpulan lima kitab.

Contoh jawapan: Sembilan Buku Suci terdiri daripada Empat Buku dan Lima Kitab.

F1 Empat Buku atau The Four Books. [1 markah]

F2 Lima Kitab atau The Five Classics. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

(b) Jelaskan satu langkah menghalang penipuan sebelum peperiksaan dan satu syarat pencapaian untuk dipilih ke perkhidmatan kerajaan. [4 markah]

Panduan: Bezakan kawalan sebelum peperiksaan dengan pencapaian yang diperlukan selepas peperiksaan.

Contoh jawapan: Calon dikurung sebelum peperiksaan untuk mengelakkan penipuan. Dari segi pencapaian, calon perlu lulus dengan cemerlang; hanya calon yang mencapai kelulusan itu diserapkan ke dalam perkhidmatan kerajaan.

F1 Calon dikurung sebelum peperiksaan berlangsung. [1 markah]

H1 Huraian bagi F1: Langkah ini bertujuan mengelakkan penipuan sebelum peperiksaan. [1 markah]

F2 Calon perlu lulus dengan cemerlang. [1 markah]

H2 Huraian bagi F2: Hanya calon yang mencapai kelulusan itu diserapkan ke dalam perkhidmatan kerajaan. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

B7S10 · Pencapaian pendidikan berkait dengan pekerjaan dan kedudukan sosial dalam Tamadun China.

B7S10 · Cabaran · Buku teks hlm. 149–152 · SP 4.2.5

(a) Nyatakan dua matlamat sistem pendidikan selain memupuk nilai moral dan etika. [2 markah]

Panduan: Fikirkan pekerjaan kerajaan dan ajaran yang dikekalkan.

Contoh jawapan: Matlamatnya termasuk memilih pegawai kerajaan dan mengekalkan ajaran Konfusianisme. Lulus peperiksaan perkhidmatan awam atau membezakan golongan elit dengan rakyat juga boleh diterima sebagai idea lain.

F1 Mana-mana satu: memilih pegawai kerajaan, mengekalkan Konfusianisme, lulus peperiksaan perkhidmatan awam atau membezakan golongan elit dengan rakyat. [1 markah]

F2 Satu lagi matlamat yang berbeza daripada senarai yang diterima bagi F1; jangan mengulang idea pertama. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

(b) Gunakan kelulusan tahap pertama dan tahap ketiga untuk menjelaskan hubungan pencapaian peperiksaan dengan kedudukan dalam kerajaan. [4 markah]

Panduan: Berikan satu kelulusan dan satu bentuk kedudukan bagi setiap tahap.

Contoh jawapan: Kelulusan tahap pertama membolehkan calon memasuki perkhidmatan kerajaan sebagai kakitangan peringkat rendah. Kelulusan tahap ketiga pula memberikan kedudukan dan pangkat tinggi bersama keistimewaan yang turut dinikmati keluarga serta kampung calon.

F1 Calon yang lulus tahap pertama diterima dalam perkhidmatan kerajaan. [1 markah]

H1 Huraian bagi F1: Mereka menjadi kakitangan kerajaan peringkat rendah. [1 markah]

F2 Calon yang lulus tahap ketiga memperoleh jawatan kerajaan yang lebih tinggi. [1 markah]

H2 Huraian bagi F2: Mereka menerima kedudukan dan pangkat tinggi serta keistimewaan yang turut melibatkan keluarga dan kampung. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

Bahagian B · Panduan esei

B7E01 · Huraikan empat faktor perluasan kuasa dalam Tamadun India, iaitu ketenteraan, dasar pemerintahan, sumber manusia dan kewangan.

B7E01 · Mudah · Buku teks hlm. 141–142 · SP 4.2.4

Contoh jawapan

Kekuatan ketenteraan membantu kerajaan memperluas kuasanya. Pasukan yang kuat dapat digunakan untuk menguasai wilayah lain, di samping mempertahankan kerajaan daripada serangan musuh. Disiplin tentera turut penting dalam perluasan fizikal.
Raja pula menentukan dasar pemerintahan. Keputusan pemerintah menetapkan hala tuju perluasan kuasa, maka tindakan kerajaan dalam memperbesar pengaruhnya berkait rapat dengan dasar yang dipilih oleh raja.
Sumber manusia yang mencukupi membekalkan tenaga untuk mengurus kerajaan. Pentadbiran yang baik dan berkesan diperlukan, bukan hanya pasukan yang berperang, supaya urusan kerajaan dapat dijalankan.
Akhirnya, kewangan yang kukuh membolehkan usaha perluasan kuasa dibiayai. Perbendaharaan perlu menyediakan wang secukupnya kerana kekurangan pembiayaan akan menyukarkan pelaksanaan usaha tersebut.

Isi penting · maksimum 8 markah

F1 Kekuatan ketenteraan merupakan faktor perluasan kuasa. [1 markah]

H1 Huraian bagi F1: Tentera yang kuat membantu menguasai wilayah dan mempertahankan kerajaan daripada musuh. [1 markah]

F2 Raja menentukan dasar pemerintahan. [1 markah]

H2 Huraian bagi F2: Dasar raja menentukan hala tuju perluasan kuasa yang dijalankan kerajaan. [1 markah]

F3 Sumber manusia yang mencukupi diperlukan. [1 markah]

H3 Huraian bagi F3: Tenaga manusia membolehkan urusan pentadbiran kerajaan dijalankan dengan baik dan berkesan. [1 markah]

F4 Kerajaan memerlukan kewangan yang kukuh. [1 markah]

H4 Huraian bagi F4: Perbendaharaan menyediakan pembiayaan secukupnya untuk usaha perluasan kuasa. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

B7E02 · Huraikan tiga peringkat pendidikan dalam Tamadun China dan satu sumbangan teknologi kertas kepada pendidikan.

B7E02 · Mudah · Buku teks hlm. 148–149 · SP 4.2.5

Contoh jawapan

Pada peringkat rendah, sistem pendidikan China memberikan tumpuan kepada hafalan. Pelajar menghafal tulisan serta buku suci tanpa perlu memahami maknanya. Pada peringkat menengah pula, tumpuan beralih kepada penulisan karangan dan sajak.
Pendidikan tinggi melibatkan kajian buku suci yang lebih mendalam. Pelajar menterjemah dan menginterpretasikan kandungannya. Mereka turut mempelajari etika upacara, adat istiadat serta tanggungjawab rakyat kepada raja dan negara. Oleh itu, tumpuan ketiga-tiga peringkat ini berbeza walaupun semuanya berada dalam sistem pendidikan yang sama.
Cai Lun membantu perkembangan pendidikan melalui teknologi pembuatan kertas. Bahan seperti kulit pokok, serpihan rami kain dan jaring digunakan dalam penghasilannya. Penggunaan kertas secara meluas di sekolah meningkatkan perkembangan pendidikan dan menyokong kegiatan pembelajaran.

Isi penting · maksimum 8 markah

F1 Pendidikan rendah memberikan tumpuan kepada hafalan. [1 markah]

H1 Huraian bagi F1: Pelajar menghafal tulisan dan buku suci tanpa perlu memahami maknanya. [1 markah]

F2 Pendidikan menengah memberikan tumpuan kepada penulisan. [1 markah]

H2 Huraian bagi F2: Pelajar menulis karangan dan sajak. [1 markah]

F3 Pendidikan tinggi mendalami buku suci serta etika. [1 markah]

H3 Huraian bagi F3: Pelajar menterjemah dan menginterpretasikan buku suci serta mempelajari tanggungjawab kepada raja dan negara. [1 markah]

F4 Teknologi pembuatan kertas Cai Lun membantu pendidikan. [1 markah]

H4 Huraian bagi F4: Penggunaan kertas secara meluas meningkatkan pembelajaran di sekolah. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

B7E03 · Huraikan empat tindakan Asoka selepas Perang Kalinga berkaitan perubahan dasar, pengembangan agama, peraturan negara dan misi ke luar wilayah.

B7E03 · Sederhana · Buku teks hlm. 143–145 · SP 4.2.4

Contoh jawapan

Selepas Perang Kalinga, Asoka menghentikan usaha perluasan kuasa secara fizikal. Korban nyawa dan kehilangan harta yang besar memberikan kesedaran kepadanya sehingga pemerintahannya menjadi lebih toleran dan bertanggungjawab terhadap kesejahteraan rakyat.
Asoka kemudian menumpukan pengembangan agama Buddha. Kaedah keagamaan mengembangkan pengaruh merentas sempadan dan tidak bergantung pada penguasaan wilayah dengan sempadan tetap seperti perluasan fizikal. Perubahan ini memperlihatkan pendekatan baharu pemerintahannya selepas peperangan.
Untuk mengukuhkan pembinaan negara, peraturan dan undang-undang pemerintahannya dipahat pada tiang batu. Tiang yang dikenali sebagai Tiang Asoka itu diletakkan di kawasan strategik.
Asoka turut menaungi penghantaran misi Buddha ke luar wilayah. Mahendra mengetuai misi ke Sri Lanka, manakala Sona dan Uttara membawa misi ke Asia Tenggara.

Isi penting · maksimum 8 markah

F1 Asoka menghentikan perluasan kuasa secara fizikal. [1 markah]

H1 Huraian bagi F1: Kesedaran daripada korban dan kemusnahan Kalinga mendorong pendekatan lebih toleran dan bertanggungjawab. [1 markah]

F2 Asoka menumpukan pengembangan agama Buddha. [1 markah]

H2 Huraian bagi F2: Pendekatan keagamaan mengembangkan pengaruh merentas sempadan tanpa bergantung pada sempadan wilayah tetap. [1 markah]

F3 Peraturan dan undang-undang dipahat pada Tiang Asoka. [1 markah]

H3 Huraian bagi F3: Tiang ditempatkan di kawasan strategik bagi mengukuhkan pembinaan negara. [1 markah]

F4 Asoka menaungi misi penyebaran Buddha ke luar wilayah. [1 markah]

H4 Huraian bagi F4: Contohnya Mahendra mengetuai misi ke Sri Lanka, atau Sona dan Uttara ke Asia Tenggara. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

B7E04 · Huraikan empat ciri peperiksaan perkhidmatan awam China dari segi peluang menduduki peperiksaan, keseragaman, kawalan penipuan dan pemilihan pegawai kerajaan.

B7E04 · Sederhana · Buku teks hlm. 150–152 · SP 4.2.5

Contoh jawapan

Peperiksaan perkhidmatan awam China hanya boleh diduduki oleh lelaki. Namun, dalam kalangan lelaki, latar belakang dan status sosial tidak menjadi penghalang untuk menduduki peperiksaan. Peluang ini tetap perlu dibezakan daripada penyertaan semua penduduk tanpa batasan.
Sistem yang sama dilaksanakan di seluruh empayar dan dikawal dengan ketat. Kandungan peperiksaan berasaskan Sembilan Buku Suci, iaitu Empat Buku dan Lima Kitab, yang mengekalkan tradisi pembelajaran China.
Penipuan dikawal melalui tindakan khusus. Calon dikurung sebelum peperiksaan berlangsung untuk mengelakkan penipuan, manakala mereka yang didapati meniru dikenakan hukuman.
Hanya calon yang lulus dengan cemerlang diserapkan ke dalam perkhidmatan kerajaan. Tahap kelulusan mempengaruhi kedudukan mereka: tahap pertama membawa jawatan peringkat rendah, sementara tahap ketiga memberikan pangkat tinggi dan pelbagai keistimewaan.

Isi penting · maksimum 8 markah

F1 Hanya lelaki dibenarkan menduduki peperiksaan. [1 markah]

H1 Huraian bagi F1: Dalam kalangan lelaki, penyertaan tidak ditentukan oleh latar belakang atau status sosial. [1 markah]

F2 Sistem peperiksaan yang sama digunakan di seluruh empayar. [1 markah]

H2 Huraian bagi F2: Keseragaman ini melibatkan pelaksanaan sistem yang dikawal ketat, dengan kandungan berasaskan Sembilan Buku Suci. [1 markah]

F3 Langkah menghalang penipuan dilaksanakan. [1 markah]

H3 Huraian bagi F3: Calon dikurung sebelum peperiksaan atau calon yang meniru dikenakan hukuman. [1 markah]

F4 Kelulusan cemerlang digunakan untuk memilih kakitangan kerajaan. [1 markah]

H4 Huraian bagi F4: Jawatan dan keistimewaan yang diperoleh berbeza mengikut tahap kelulusan, seperti tahap pertama berjawatan rendah dan tahap ketiga berpangkat tinggi. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

B7E05 · Bandingkan empat penekanan pemerintah dalam peningkatan tamadun: agama pada zaman Asoka dan Gupta di India, serta pendidikan pada zaman Qin dan Han di China.

B7E05 · Cabaran · Buku teks hlm. 144–148 · SP 4.2.4, 4.2.5

Contoh jawapan

Di India, Asoka menumpukan pengembangan agama Buddha selepas Perang Kalinga. Pengaruh ini disebarkan melalui misi keagamaan merentas sempadan, misalnya misi yang dipimpin oleh Mahendra ke Sri Lanka, tanpa meneruskan perluasan kuasa secara fizikal.
Pemerintah Gupta pula menekankan agama Hindu. Perkembangannya melibatkan kebudayaan, kesusasteraan, seni bina dan pemerintahan yang berasaskan agama tersebut. Penekanan ini berbeza daripada pengembangan Buddha yang dinaungi oleh Asoka.
Di China, pendidikan zaman Qin menekankan pemahaman perundangan. Ajaran Han Fei Zi mengutamakan ketegasan undang-undang sebagai cara mengawal tingkah laku manusia dalam masyarakat.
Pendidikan zaman Han pula menekankan ajaran Konfusianisme. Sekolah tinggi ditubuhkan di Chang’an, diikuti sekolah pada peringkat daerah dan wilayah. Oleh itu, dasar pemerintah mempengaruhi bentuk pembelajaran yang dikembangkan.

Isi penting · maksimum 8 markah

F1 Asoka menekankan agama Buddha. [1 markah]

H1 Huraian bagi F1: Pengaruh dikembangkan melalui misi seperti Mahendra ke Sri Lanka. [1 markah]

F2 Pemerintah Gupta menekankan agama Hindu. [1 markah]

H2 Huraian bagi F2: Kebudayaan, kesusasteraan, seni bina dan pemerintahan berasaskan agama Hindu berkembang. [1 markah]

F3 Pendidikan Qin menekankan pemahaman perundangan. [1 markah]

H3 Huraian bagi F3: Ajaran Han Fei Zi mengutamakan undang-undang yang tegas untuk mengawal tingkah laku manusia. [1 markah]

F4 Pendidikan Han menekankan ajaran Konfusianisme. [1 markah]

H4 Huraian bagi F4: Sekolah tinggi di Chang’an dan sekolah daerah serta wilayah mengembangkan pembelajaran tersebut. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop buku teks KPM. Setiap idea diberi markah sekali sahaja. Huraian mesti berkaitan dengan fakta yang dinyatakan. Panduan semakan kendiri ini bukan skema rasmi; pertimbangan guru diutamakan.

Sumber

Sejarah Tingkatan 1, KSSM, KPM/DBP, cetakan pertama 2016, ISBN 978-983-49-1119-5. Standard: DSKP KSSM Sejarah Tingkatan 1, KPM 2016. Halaman dalam rujukan soalan ialah nombor halaman bercetak buku teks.

Buku teks KPM · DSKP KPM

© 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi. Bahan asal untuk pembelajaran percuma.